

Nr 129.

Ankom till riksdagens kansli den 3 juni 1918 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om förhöjt bidrag från allmänna avdikningsanslaget till vissa odlingsföretag m. m.

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion nr 80 av herrar *Carlström* och *Osberg*, har hemställts,

att Kungl. Maj:t ville uppdraga åt lantbruksstyrelsen att söka inhämta, var lämpliga odlingsmarker i berörda avseende äro till finnandes, och genom sina underordnade tjänstemän, i de fall, som efter skedd prövning anses böra ifrågakomma, skyndsamt sätta sig i förbindelse med markägarna för de undersöknings- och syneförrättnings utförande, som enligt lag måste ske förrän anslag och lån kan sökas;

att höja bidraget från allmänna avdikningsanslaget med intill hälften av hela kostnaden för sådana odlingsföretag, som påbörjas under åren 1918, 1919, 1920 och avslutas före 1920 års utgång, samt därtill bevilja höjning med 400,000 kronor för vardera året 1918 och 1919 å de belopp, som av Kungl. Maj:t äskats till allmänna avdikningsanslaget för dessa år;

att ett anslag av högst 36,000 kronor måtte ställas till lantbruksstyrelsens förfogande för vardera av åren 1918 och 1919 för anskaffande av lämpliga biträden åt lantbruksingenjörerna för berörda ändamål.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

I förevarande motion har tagits sikte på angelägenheten, att med hänsyn till kristiden nyodlingsarbeten igångsättas i så vidsträckt omfattning som möjligt, och föreslå motionärerna till befrämjande härav, att åt lantbruksstyrelsen måtte uppdragas att söka inhämta kännedom om,

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 10 saml. 61 häft. (Nr 129.)

Utskottet.

varest lämpliga odlingsmarker äro belägna, och genom sina underlydande tjänstemän, efter verkställd prövning, i förekommande fall vidtaga förberedande åtgärder för avdikningsanslags eller odlingslåns sökande, och ifrågasättes vidare, att det högsta belopp, vartill anslag kan erhållas från allmänna avdikningsanslaget, borde höjas intill hälften av den beräknade kostnaden för företag, som påbörjades under åren 1918, 1919 och 1920 samt avslutades före 1920 års utgång. Tillika hemställes om en höjning med 400,000 kronor i nämnda avdikningsanslag för år 1918 och 1919, utöver vad Kungl. Maj:t i framställning till innevarande års riksdag föreslagit. Slutligen begäres för tillgodoseende av det ökade behov av biträden åt statens lantbruksingenjörer, vilket komme att föränledas av den i motionen avsedda vidsträcktare avdikningsverksamheten, ett särskilt anslag av 36,000 kronor för vardera av åren 1918 och 1919.

Med öppen blick för nödvändigheten att i nuvarande för vår folkförsörjning brydsamma läge med utnyttjande av alla medel söka åstadkomma erforderlig ökning i den inhemska livsmedelsproduktionen hava statsmakterna gång efter annan vidtagit särskilda extraordinära åtgärder. Utskottet vill sålunda erinra, att innevarande riksdag för beredande av bidrag till vissa odlingsföretag för åren 1918 och 1919 anvisat sammanlagt 16,150,000 kronor att utgå efter vissa särskilt förmånliga villkor, och ha tillika för ett rationellt och planmässigt ordnande av odlingsarbetet medel för nämnda år till belopp av 1,600,000 kronor beviljats för en särskild odlingsorganisation, enligt vilken skulle utses dels inom varje kommun en s. k. odlingsnämnd med uppgift att bland annat samråda med vederbörande jordbrukare inom kommunen angående de åtgärder, som å särskilda egendomar borde och kunde vidtagas för vinnande av ny odlingsmark genom bland annat avdikning av ängar, mossar eller annan sidlänt mark samt, i den mån statsbidrag eller annat statligt understöd för dylikt arbetes verkställande funnes av nöden, lämna jordbrukaren sitt biträde och stöd härutinnan, dels ock inom varje hushållningssällskap ett odlingsråd med uppgift bl. a. att, såväl på eget initiativ som efter förslag av odlingsnämnd, undersöka möjligheterna av nyodling och dikning, verka för sådana arbetens anordnande och, där så kräves, hos Kungl. Maj:t göra framställning angående understöd åt dylikt arbete. Härigenom torde det av motionärerna åsyftade målet, en utvidgad odlingsverksamhet, i än högre grad böra kunna vinnas.

Med allt erkännande av betydelsen i nu ifrågavarande avseende, att jämväl nya företag medelst understöd från ifrågavarande avdikningsanslag, såsom motionärerna synas hava avsett, komma till stånd, håller ut-

skottet i allt fall före, att det för närvarande ligger mera vikt uppå, att redan påbörjade, men ej avslutade sådana företag bringas till fullbordan för att därigenom göra vederbörande marker omedelbart tjänliga för odling, ävensom att företrädesvis sådana nyodlingsarbeten företagas, som medföra allenast mindre avdikningar, och vill utskottet härvid erinra, att utskottet i avgivet utlåtande nr 89 angående bl. a. allmänna avdikningsanslaget tillstyrkt anvisande av 214,000 kronor för beredande av tilläggsanslag till vissa företag, till vilka bidrag från nämnda avdikningsanslag redan beviljats. Med hänsyn härtill och då någon utökning av de för de av utskottet nu åsyftade företag erforderliga biträdenas antal icke ifrågasatts, finner utskottet icke anledning biträda motionen i denna del. Beträffande det i motionen framställda förslag om ökning av högsta bidraget från ifrågavarande avdikningsanslag ävensom rörande den ifrågasatta ökningen av anslagets storlek tillåter sig utskottet åberopa sitt härovan omförmälda utlåtande, vari utskottet av anförda skäl ställt sig avvisande mot ett i annan motion väckt förslag i enahanda syfte.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 juni 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: herrar greve Hamilton, Holmquist, Lindblad, Hellström, greve Axel Wachtmeister, Persson, Nilsson i Tånga, Johansson, Lundström, friherre Silfverschiöld, Norin, Larsson och Ericsson i Arboga.
